

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ / ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

# Ο Γαβράς σκηνοθετεί το Γ' Μνημόνιο με «πρωταγ

## Από το

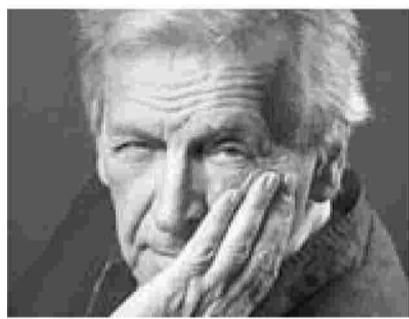
# Z

«ΖΗΤΑ»

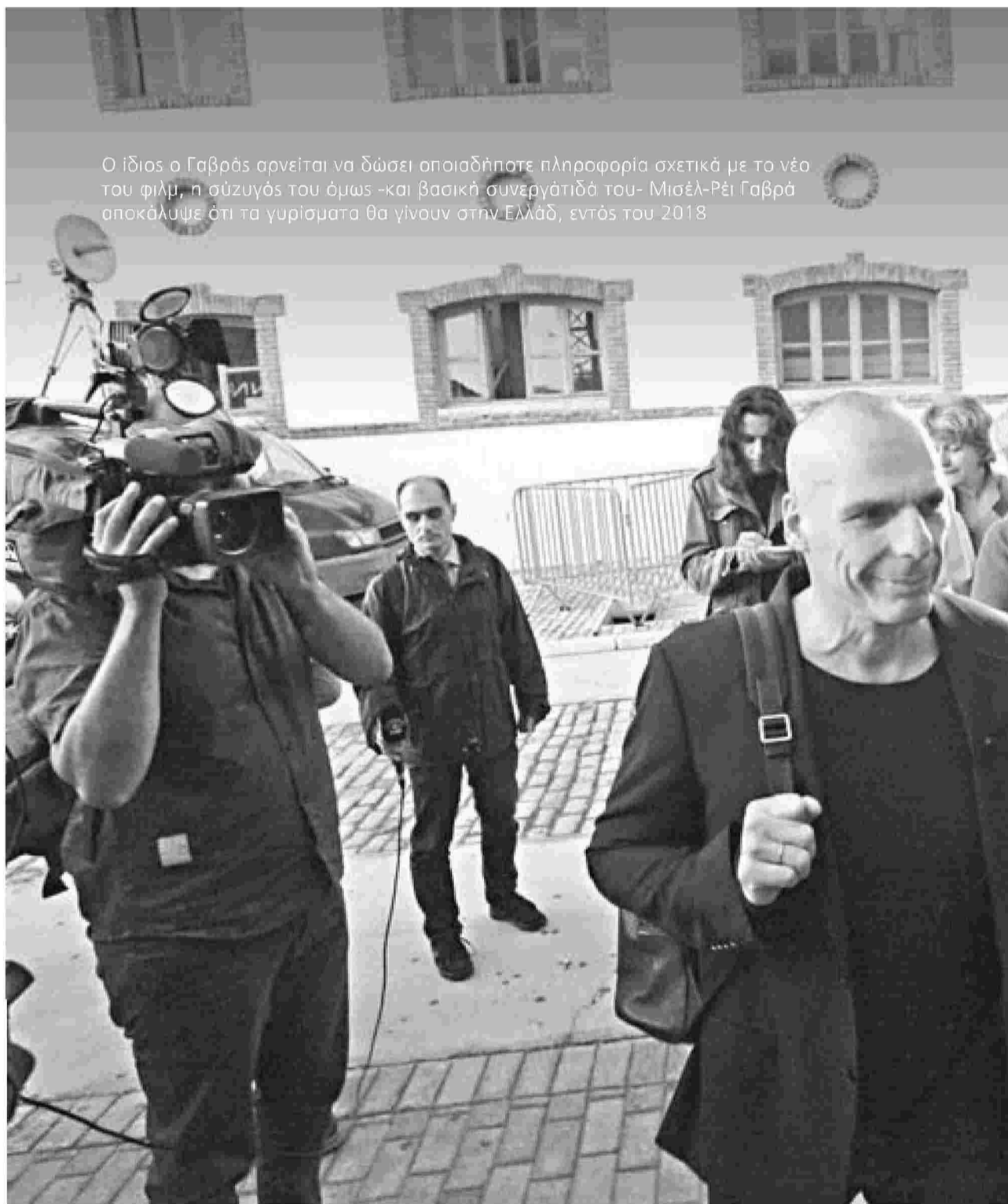
## στο

# B

«ΒΗΤΑ»



**Ποιος θα ενσαρκώσει τον πληθωρικό Γιάνη και ποιος τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα στη νέα ταινία του Έλληνα μετρου διεθνούς πολιτικού κινηματογράφου, η οποία θα βασιστεί στο πολυσυζητημένο βιβλίο του πρώην υπουργού Οικονομικών «Ανίκητοι Ηττημένοι» που κυκλοφόρησε στα ελληνικά**



Ο ίδιος ο Γαβράς αρνείται να δώσει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με το νέο του φιλμ, η σύζυγός του όμως -και βασική συνεργάτιδά του- Μισέλ-Ρέι Γαβρά αποκάλυψε ότι τα γυρίσματα θα γίνουν στην Ελλάδα, εντός του 2018

Πλήθος είναι οι απορίες σχετικά με την ταινία που ετοιμάζει ο Κώστας Γαβράς με βάση το βιβλίο «Ανίκητοι Ηττημένοι» - και είναι εξίσου σημαντικές με το, υποτίθεται, πρωταρχικό ερώτημα. Δηλαδή το ποιος θα υποδυθεί τον Γιάνη Βαρουφάκη μια και στο βιβλίο, μοιραία εφόσον πρόκειται για εξιστόρηση σε πρώτο πρόσωπο, δεν υπάρχει αξιόλογη σκηνή που να μην πρωταγωνιστεί ο πρώην ΥΠΟΙΚ και συγγραφέας.



του Βασίλη Τσακίρογλου  
tsak@protothema.gr

**Τ**ο ότι η ταινία του Γαβρά θα είναι εστιασμένη στον Βαρουφάκη δεν οφείλεται σε άλλη μία πανηγυρική και πανοραμική, dolbystereo επιβεβαίωση του περιβόητου βαρουφάκειου ναρκισσισμού. Πέρα από ψυχολογικές ερμηνείες, στερεότυπα -ή και λοιδορίες- η κυρίαρχη θέση του **Γιάνη Βαρουφάκη** στην εξάμηνη περιπέτεια της διαπραγματεύσεως του 2015 είναι αυτονομία, αναπόφευκτη και, θα έλεγε κανείς με μια δόση υπερβολής, «ιστορικά αναγκαία» σε κάθε αναπαράσταση εκείνης της κολασμένης περιόδου. Μόνο με το πρόσωπο του Γιάνη σε γκρο πλαν, κυριολεκτικά και μεταφορικά, μπορεί να ολοκληρωθεί το βήμα του **Κώστα Γαβρά** από το «Ζήτα» στο «Βήτα» (όπως Βαρουφάκης). Εστω και αν αγγίζει τα όρια της βλασφημίας, ο συνειρμός είναι αναπόδραστος, καθώς η μοίρα έφερε τον σκηνοθέτη που έκανε παγκοσμίως γνωστή τη δολοφονία του **Γρηγόρη Λαμπράκη** από το παρακράτος, να ζωντανεύει εν έτει 2017 τον

# ωνιστή» τον Βαρουφάκη



Εστω και αν αγγίζει τα όρια της βλασφημίας, ο συνειρμός με το «Z» είναι αναπόφευκτος, καθώς ο σκηνοθέτης που έκανε παγκοσμίως γνωστή τη δολοφονία Λαμπράκη από το παρακράτος θα ζωντανέψει εν έτει 2018 τον εγκλωβισμό του ελληνικού λαού στην κατάσταση της «χρεοδουλοπαροικίας»

ματογραφικές εξιστόρησες θα ήταν, φερ' ειπείν, το πένθιμο κλίμα που επικρατούσε στο Μαξίμου τη νύχτα της 5ης Ιουλίου 2015, τότε που το 61,3% του ελληνικού λαού ψήφισε «Όχι», θεωρώντας -αφελώς όπως σύντομα αποδείχθηκε- ότι κατ' αυτό τον τρόπο διατράνωνε την πίστη του στην κυβέρνηση του Αλέξη Τσίπρα, στην αντίσταση απέναντι στους δανειστές κ.λπ.

## Σενάρια για την πρώτη σκηνή

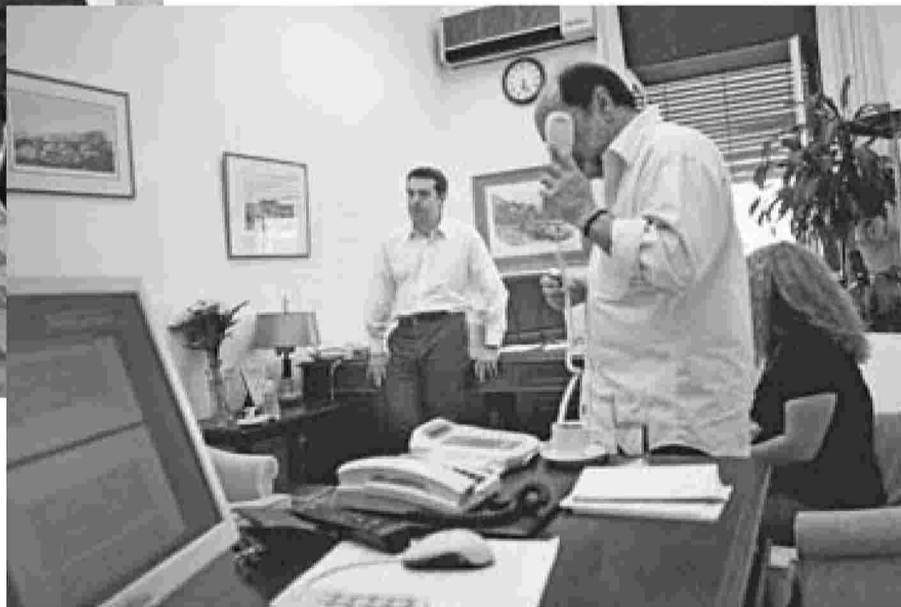
Θα είχε μεγάλο ενδιαφέρον η αναπαράσταση της εικόνας που αποτυπώνει στο βιβλίο του ο Βαρουφάκης, με τον ίδιο και τη σύζυγό του να είναι οι μόνοι που πανηγύριζαν για τον απίστευτο θρίαμβο, ενώ όλοι οι υπόλοιποι παροικούντες το πρωθυπουργικό γραφείο είχαν δημιουργήσει αυτό που ο πρόην ΥΠΟΙΚ χαρακτηρίζει σαν «*παγωμένη αιμόσφαιρα νεκροτομείου, θλιψη νεκροταφείου*». Στην υποθετική αυτή περίπτωση ο θεατής θα έβλεπε τον πρωθυπουργό της Ελλάδας **Αλέξη Τσίπρα** -στην κινηματογραφική εκδοχή του- να εξομολογείται στον Γιάννη Βαρουφάκη ότι φοβάται «ένα νέο Γουδί». Τα περιθώρια ανάδειξης της υποκριτικής δεξιοτεχνίας του ηθοποιού που θα αναλάβει τον ρόλο του Αλέξη Τσίπρα είναι τεράστια σε μια τέτοια σκηνή, καθώς θα πρέπει να μεταδώσει στο κοινό την αντίφαση ανάμεσα σε μια συντριπτική δικαίωση των επιλογών του και στον τρόπο μίπως κατηγορηθεί επί εσχάτη προδοσία όπως οι πολιτικοί που στάλθηκαν στο εκτελεστικό απόσπασμα, τον Νοέμβριο του 1922. Η ίδια σκηνή, όπως την καταγράφει στο «Ανίκητοι Ηττημένοι» ο Βαρουφάκης, είχε μια σουρεαλιστική συνέχεια, αφού περιγράφεται με πάσα λεπτομέρεια το πώς ο Τσίπρας ενημέρωσε τον υπουργό του ότι το «βαθύ κράτος» είχε τεθεί

σε ετοιμότητα για το ενδεχόμενο εκδήλωσης πραξικοπήματος. Και, περαιτέρω, ότι ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης **Γιάννης Δραγασάκης** είχε προτείνει ένα ευφάνταστο σενάριο συνωμοσίας, το οποίο προέβλεπε ότι ο Τσίπρας θα απέβαλε από την κυβέρνηση τον Βαρουφάκη, τα ριζοσπαστικά αριστερά στοιχεία αλλά και τον κυβερνητικό εταίρο, τον **Πάνο Καμμένο** και τους ΑΝ.ΕΛ. Ακολούθως θα προχωρούσε σε συνασπισμό με την αντιπολίτευση (Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ, Ποτάμι). Και αφού θα υπέγραφε τη συμφωνία με την τρόικα (την οποία είχε απαγορεύσει κατηγορηματικά ο ελληνικός λαός ψηφίζοντας κατά 61,3% «Όχι»), ο πρωθυπουργός θα άδειάζε εκ νέου τους εταίρους του και θα αποκαθιστούσε τον Γιάννη Βαρουφάκη.

## Ριφιφι και Νέα Αποστασία

Η αλήθεια είναι ότι στους «Ανίκητους Ηττημένους» ο Κώστας Γαβράς δεν θα δυσκολευτεί να εντοπίσει εναλλακτικές συ-

Συνέχεια στη σελίδα 42



Μια αναμφίβολα πολύ δυνατή στιγμή του ελληνικού δράματος μέσα από το βιβλίο «Ανίκητοι Ηττημένοι», με την οποία θα μπορούσε κάλλιστα να ξεκινά η ταινία, είναι το «διάβασε και κλάψε» που είπε ο Βαρουφάκης στον Τσίπρα καθώς του ενεχειρίζε το απόρρητο «Σχέδιο X» για το Grexit, το οποίο είχε εκπονηθεί στο ΥΠΟΙΚ με πάσα μυστικότητα

ακριβώς από εκεί όπου άρχισε και τη δική του διήγηση ο **Βασίλης Βασιλικός** στο ομότιτλο μυθιστόρημα. Το ίδιο συνέβη στις περισσότερες από τις 22 μεγάλης μήκους ταινίες που έχει σκηνοθετήσει μέχρι στιγμής ο Γαβράς, όπως και στον «Αγνοούμενο», την ταινία που το 1982 τού χάρισε το Όσκαρ Καλύτερου Σεναρίου.

Τι θα γινόταν όμως αν για τη μεταφορά των «Ανίκητων Ηττημένων» στη μεγάλη οθόνη ο Κώστας Γαβράς επέλεγε κάποια άλλη σκηνή και όχι αυτή που προτάσσει ο Βαρουφάκης στο χρονικό του; Μια συναρπαστική αφετηρία της κινη-

εγκλωβισμό ολόκληρου του ελληνικού λαού στην κατάσταση της «χρεοδουλοπαροικίας». Με αυτό τον νεολογισμό ο Βαρουφάκης χαρακτηρίζει τη μνημονιακή επιτροπεία της Ελλάδας, την οποία διευκόλυνε και εξυπηρετεί, από αριστερά, ο ΣΥΡΙΖΑ.

Παρ' όλα αυτά, με δεδομένο ότι ο ίδιος ο Γαβράς αρνείται προς το παρόν να δώσει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με το νέο του φιλμ, θα μπορούσε κανείς να παρακάμψει όποια ερωτήματα αφορούν την υλοποίησή του και να αποπειραθεί να φανταστεί αυθαίρετα την ίδια την ταινία. Ποια θα ήταν, λόγου χάριν, η εναρκτηρία σκηνή; Πώς θα άρχιζε, σχεδόν 50 χρόνια μετά το θρυλικό πλέον «Z», αυτή η επαναπροσέγγιση που επιχειρεί ο Κώστας Γαβράς στην ελληνική Ιστορία; Πώς ο 76χρονος Γαβράς, ο παρ' όλιγον πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, ο διεθνώς αναγνωρισμένος και πολυβραβευμένος Έλληνας μετρ του πολιτικού κινηματογράφου θα ξεκινούσε αυτή τη φορά την αφήγησή του; Στο «Z» ο Γαβράς ξετύλιξε την ιστορία της δολοφονίας του Γρηγόρη Λαμπράκη





protothema.gr  
newmoney.gr  
themanews.com  
olivemagazine.gr  
newsauto.gr

42

ΑΠΟ ΤΟ Ζ ΣΤΟ Β

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ / ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017

Συνέχεια από τη σελίδα 41

γκλονιστικές σκηνές για να χρησιμοποιήσει στην αρχή της ταινίας του. Ανάμεσα σε αυτές θα μπορούσε κάλλιστα να είναι όταν ο χαρακτήρας του Βαρουφάκη θα μονολογούσε, ακριβώς όπως στη σελίδα 754 του πολυσυζητημένου βιβλίου, «το θέαμα του Αλέξι να λυγίζει κάτω από την πίεση της εκτίμησης "πενήνια-πενήνια" που του έδωσα με έκανε ενάλωτο στο να συγχωρώ, να νομιμοποιώ και να εκλογικεύω τα ασυγχώρητα, αθήκη και παράλογα ολισθήματά του».

Αλλά κινηματογραφικός πολύτημη είναι επίσης η πρώτη συνάντηση Τοίπρα - Βαρουφάκη το 2011, όταν ο υπό εκκώλυση ηγέτης του ΣΥΡΙΖΑ εξέταζε σοβαρά την υιοθέτηση της γραμμής εξόδου από την Ευρωζώνη για την Ελλάδα. Σε αυτό το στιγμιότυπο θα είχε μεγάλο ενδιαφέρον για το κοινό να δει τον Γιάννη Βαρουφάκη να συστήνει στον μέλλοντα πρωθυπουργό να μάθει επειγόντως αγγλικά.

Αναμφίβολα, όμως, μια επίσης πολύ δυνατή στιγμή του δράματος είναι το «διάβασε και κλάψε» που είπε ο Βαρουφάκης στον Τοίπρα καθώς του ενεχειρίζε το αιόρηπτο «Σχέδιο X» για το Grexit, το οποίο είχε εκπονηθεί στο ΥΠΟΙΚ με πάσα μυστικότητα.

Μήπως όμως το φιλμ θα ήταν καλύτερα να ξεκινούσε με την ιδέα του «ριφιφι» για την αρπαγή των Ξεχασμένων 16 δισ. ευρώ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας; Κατά λέξη ο Γιάννης Βαρουφάκης γράφει περί αυτού ότι «η "Καθημερινή" δημοσίευσε ως γεγονός κίβδηλο ρεπορτάζ σύμφωνα με το οποίο ο Λαφαζάνης σχεδίαζε να κάνει έφοδο στο Νομισματοκοπείο, να διαρρήξει τα θησαυροφυλάκια της Τραπεζής της Ελλάδος, να συλλάβει τον Στουρνάρα κ.λπ. Κάποια ρεπορτάζ που ακολούθησαν μάλιστα με παρουσίασαν σαν μέλος εκείνης της συνωμοσίας! Ο στόχος τους ήταν ξεκάθαρος: να δαιμονοποιήσουν όσους είχαν στηρίξει με ειλικρινή τρόπο το ΟΧΙ, ώστε ο Αλέξης να φαντάζει, μέσω της σύγκρισης, ως ο λογικός, ο ενήλικος πολιτικός ανήρ που, την τελευταία στιγμή, είδε τον σωστό δρόμο κι έσωσε την Ελλάδα από τους απαιτεώδεις και τους ερασιτέχνες στο κόμμα και στην κυβέρνησή του. Το γεγονός πως ο Αλέξης και ο Φλαμπουράρης ήταν εκείνοι που, προς στιγμήν, φλέρταραν με την ανόητη ιδέα της δήμευσης χαρτονομισμάτων που ανήκαν στην ΕΚΤ δεν είδε ποτέ το φως της δημοσιότητας» (σελ. 751).

Βέβαια, ιδιαίτερα πρόσφορο για την εναρκτηρία σκηνή της ταινίας είναι το άπιστευτο περιστατικό που έκανε τον Γιάννη Βαρουφάκη να κατηγορεί ευθέως κάποιους από τους συντρόφους και υποτιθέμενους ομοϊδεάτες του για μια «νέα Αποστασία». Το συγκεκριμένο επεισόδιο αναλύεται περαιτέρω στους «Ανίκητους Ηττημένους», με μια προσθήκη στο ελληνικό κείμενο από τον συγγραφέα με λειπομέρειες που δεν περιλαμβάνονταν στο αγγλικό πρωτότυπο. Αναδημοσιεύεται εδώ, όπως και κάθε άλλο απόσπασμα του βιβλίου, με την

έγγραφη άδεια του Γιάννη Βαρουφάκη και αφορά σε ένα γεγονός που συνέβη στις 23 Ιουνίου 2015, στις τελευταίες ώρες πριν από το ναυάγιο της διαπραγματεύσεως: «Εριζά μια ματιά σε αυτά που έγραφαν, στις νέες παραχωρήσεις που έκαναν», γράφει ο Βαρουφάκης για τα στελέχη της διαπραγματευτικής ομάδας. Και συνεχίζει σημειώνοντας ότι «καμωγέλασα και τους είπα: "Δεν υπάρχει περίπτωση να περάσει από την Κοινοβουλευτική μας Ομάδα η κατάργηση του ΕΚΑΣ για συνταξιούχους που παίρνουν λιγότερο από 200 ευρώ το μήνα". Τότε μία εξ αυτών μου απάντησε με τρόπο που μου έκοψε το αίμα: "Υπάρχουν βουλευτές από άλλα κόμματα". Όσοι έχουν βιώσει το όνειδος της Αποστασίας του 1965, όσοι τις γενιάς μας είχαν ζήσει τη χούντα που γεννήθηκε στον κουρνιαχτό της Αποστασίας εκείνης, δεν μπορούν παρά να νιώσουν σύγκρουση και απδία ακούγοντας έναν νέο άνθρωπο, γέννημα θρέμμα της "ριζοσπαστικής Αριστεράς", να μιλάει τόσο άνετα για μια νέα Αποστασία που θα επέτρεπε στην κυβέρνησή μας, με τις ψήφους του μνημονιακού τόξου, να περάσει, κόντρα στη βούληση της πλειοψηφίας, το πιο μισανθρωπικό, χρηματοοικονομικά σαθρό, μνημόνιο. Κοιτώντας τον στα μάτια, που ήταν ανέκφραστα, του είπα απλώς: "Σημειώνω τον σχεδιασμό σου μιας Νέας Αποστασίας για χάρη ενός νέου μνημονίου. Την ιστορική καταδίκη την έχεις εξασφαλίσει". Και αποχώρησα έντρομος με τη συνειδητοποίηση ότι η επιχείρηση "Διάσπαση του ΣΥΡΙΖΑ", με πρότερη σύμπραξη με βουλευτές της μνημονιακής αντιπολίτευσης, είχε ξεκινήσει».

κοινομικά σαθρό, μνημόνιο. Κοιτώντας τον στα μάτια, που ήταν ανέκφραστα, του είπα απλώς: "Σημειώνω τον σχεδιασμό σου μιας Νέας Αποστασίας για χάρη ενός νέου μνημονίου. Την ιστορική καταδίκη την έχεις εξασφαλίσει". Και αποχώρησα έντρομος με τη συνειδητοποίηση ότι η επιχείρηση "Διάσπαση του ΣΥΡΙΖΑ", με πρότερη σύμπραξη με βουλευτές της μνημονιακής αντιπολίτευσης, είχε ξεκινήσει».

Γυρίσματα στην Ελλάδα

Ξεφεύγοντας από τη σιγή που τηρεί επιμελώς ο Κώστας Γαβράς, η σύζυγος και βασική του συνεργάτιδα, η **Μισέλ-Ρέι Γαβρά**, προέβη σε κάποιες, πολύ μετρημένες, αποκαλύψεις σχετικά με την υπό προετοιμασία ταινία. Η κυρία Γαβρά είπε, για παράδειγμα, ότι τα γυρίσματα θα γίνουν στην Ελλάδα εντός του 2018 και ότι για το καστ η προσέγγιση που ακολουθείται είναι ελεύθερη, χωρίς απαραίτητα να προκρίνεται η φυσιογνωμική ομοιότητα των ηθοποιών με τα κεντρικά πρόσωπα της αθηναϊκής ιστορίας. Επιπλέον, η Μισέλ-Ρέι

Γαβρά δηλώνει ότι ο σύζυγός της θα έχει τη δυνατότητα να εργαστεί εντελώς ελεύθερα ανυλώντας υλικό από το βιβλίο «Ανίκητοι Ηττημένοι», αφού ο Γιάννης Βαρουφάκης, έχοντας ανέκαθεν ως ήδαρμά του τον Κώστα Γαβρά, του παραχώρησε πρόθυμα το σχετικό δικαίωμα να προχωρήσει όπως ο ίδιος νομίζει. Ταυτόχρονα ο Βαρουφάκης παρατήθηκε από οποιαδήποτε ανάμειξη στη διαμόρφωση της ταινίας - αν και θεωρείται δεδομένο ότι η συνεργασία του με τον εμβληματικό σκηνοθέτη θα είναι στενή. Εξάλλου, αυτές τις ημέρες το ζεύγος Γιάννη Βαρουφάκη και **Δανάης Στράτου** βρίσκεται στο Παρίσι, όπου μεταξύ άλλων, έχουν κοινές εμφανίσεις, παρουσιάσεις κ.λπ. με το ζεύγος Γαβρά. Αυτό που θεωρείται βέβαιο, πάντως, και σε πλήρη αναντιστοιχία με ό,τι ίσχυε πριν από 48 χρόνια για το «Ζ», ο Κώστας Γαβράς δεν θα αντιμετωπίσει δυσκολίες στην εξασφάλιση της αναγκαίας χρηματοδότησης. Τότε, όταν ο



Παράλληλοι δρόμοι: ο Βασίλης Βασιλικός, συγγραφέας του περιφημου «Ζ», στην παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Βαρουφάκη «Ανίκητοι Ηττημένοι»



ίδιος ήταν ένας πρωτοεμφανιζόμενος νεαρός Έλληνας σκηνοθέτης, κάποιος παραγωγός είχε απορρίψει την ιδέα του ουρλιάζοντας «θα πλήρωνα για να γυριστεί ο τηλεφωνικός κατάλογος, ποτέ όμως δεν θα έδνα δεκάρα για να κάνω ταινία αυτό το "Ζ"». Η ιστορία τον διέψευσε, καθώς το «Ζ» κέρδισε δύο Όσκαρ (Καλύτερης Ξενογλώσσης Ταινία και Καλύτερου Μοντάζ). Από το 1970 ο Κώστας Γαβράς, πέρα από τα πάμπολλα βραβεία και τον σεβασμό που κατέκτησε ως δημιουργός -εξ ου και η ανάδειξή του ως προέδρου της Ταινιοθήκης της Γαλλίας, του Φεστιβάλ της Ντοβίλ κ.α.- απέκτησε τη φήμη του ανθρώπου που ανοίγει στους συνεργάτες του τον δρόμο προς τα Όσκαρ. Αν τα καταφέρει και με έναν πρώην πανεπιστημιακό καθηγητή, πρώην ΥΠΟΙΚ, σε μία από τις πιο ταραγμένες περιόδους της νεοελληνικής Ιστορίας, ίσως θα πρέπει να απονεμηθεί στον Κώστα Γαβρά ένα επιπλέον, εκτός συναγωνισμού, χρυσό αγαλματάκι. Και ως προς το μέγεθος, μάλλον λίγο μεγαλύτερο από το κανονικό.

Πάντα δίπλα στη Δανάη Στράτου, είτε στην παρουσίαση του βιβλίου του στην Αθήνα είτε στους δρόμους του Παρισιού, όπου το ζεύγος Βαρουφάκη συναντάται συχνά με το ζεύγος Γαβρά, μια και θεωρείται δεδομένη η στενή συνεργασία με τον εμβληματικό σκηνοθέτη εν όψει της νέας του ταινίας

